

Гевко О. Я.,

Комунальний заклад «Загальноосвітня

школа I-III ступенів с. Баворів»

Великогаївської сільської ради Тернопільської області

ФОРМУВАННЯ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ НА УРОКАХ ГЕОГРАФІЇ. РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

У Концепції загальної середньої освіти зазначено: «Освіта ХХІ століття – це освіта для людини. Її стрижень – розвиваюча, культуротворча домінанта, виховання відповідальної особистості, яка здатна до самоосвіти і саморозвитку, вміє критично мислити, опрацьовувати різноманітну інформацію, використовувати набуті знання та вміння для творчого розв’язання проблем, прагне змінити на краще своє життя і життя своєї країни». Тому підвищення рівня компетентності учнів є актуальною проблемою сьогодення.

Компетентність у перекладі з латинської означає коло питань, у яких людина добре обізнана, має знання та досвід.

Компетентності для учня – це образ його майбутнього. Географія – це єдиний предмет, який розглядає природні процеси, що протікають на поверхні Землі як «ланцюжок явищ та їх наслідки». Саме цей предмет дає суспільству матеріал для пізнання себе як частини єдиної природи. Географія розвиває різносторонній погляд на світ, оскільки інтегрує науки про Землю, суспільство і людину.

У своїй роботі я використовую такі методи у формуванні та підвищенні

• соціальної компетентності, як:

- проведення роботи в групах;
- уроки-подорожі;
- використання життєвих прикладів;
- туристсько-краєзнавчу роботу з учнями;

• полікультурної компетентності:

– на уроках географії 9-10 класах;

– ознайомлення учнів з економічними, національними та культурними традиціями інших країн;

– демонстрація фото музеїв, національних костюмів, архітектурних пам’яток та ін.;

– заохочення учнів життєвими прикладами толерантного ставлення до інших людей;

• комунікативної компетентності:

- складання загадок, легенд;
- при вивченні материків і країн складаються візитні картки;
- авторські презентації країн;

- **інформаційної компетентності:**

- робота з підручниками, довідниками;
- проведення практичних робіт;
- завдання пов'язані з аналізом таблиць, схем, графіків, діаграм
- використання Інтернету як джерела про певні економічні показники

- **компетентності самоосвіти та саморозвитку:**

- робота з обдарованими дітьми;
- участь в олімпіадах, конкурсах;
- написання рефератів, повідомлень;
- уміння працювати з текстом, картою;

- **компетентності продуктивної творчої діяльності:**

- складання ребусів, віршів
- уміння розв'язувати проблемні ситуації, як індивідуально, так і в групах.

Усі запропоновані форми роботи можуть бути використані на уроках різного типу. Щоб заняття було ефективним, потрібно перетворити учнів з пасивних слухачів у допитливих слухачів знань. Для цього на уроках географії у 6-7 класах використовую ігри, які учні придумують самі. Наприклад, під час вивчення теми «Частини Світового океану» у 6 класі учні грають у гру «Хто більше?». Суть гри: один учень стоїть біля карти, інший ставить питання: «Показати найбільше проток, заток, островів..» і так далі. У 7 класі, коли вивчаються материки, учні вигадують неправдиву інформацію і подають її разом з правдивою. Інші мають відшукати помилки і виправити їх.

Гарні результати спостерігаються при впровадженні у діяльність структурно-логічних схем, які на уроках є особливим видом наочності. Такі схеми часто використовую при вивченні розділу «Регіони та країни світу» у 10 класі.

Урок сьогодні має бути:

- цікавий, насичений ігровими моментами, щоб всі працювали із задоволенням і не втомлювалися;
- інтенсивний за рахунок використання інтерактивних та активних методів і форм навчання, щоб встигнути якнайбільше і знання були глибокі;
- креативним, на якому розвивається творчість, мислення і широкий світогляд учнів;
- ефективний, під час якого учні з різним рівнем підготовки працюють зацікавлено.

Урок має захоплювати учнів, пробуджувати в них інтерес та мотивацію, навчати самостійного мислення та дій.

Сучасна освіта та виховання мають за мету не лише озброїти учнів знаннями, а й формувати компетентну особистість, здатної керуватись

набутими знаннями, сформованими цінностями та досвідом приймати виважені доцільні рішення у життєвих ситуаціях.

Як сформувати такого учня?

Продовжувати шукати нові досконаліші засоби навчання, збагачувати вибір варіантів їх компонування, форми та прийоми педагогічної діяльності.

Література:

1. Аналітико-прогностичний супровід формування самоосвітньої компетентності учнів / Уклад : Буханова Н. В. , Чернікова Л. Г. – Донецьк: ОППО, 2003.

2. Пометун О. Компетентнісний підхід у сучасній історичній освіті / О. Пометун // *Історія в школах України*. – 2007. – № 6. – С. 3-12.

Корнійчук О. М.,
учитель географії та природознавства
ТНМК ШПЛ №2

ГЕОГРАФІЯ: ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ

**«Мало знати – потрібно й використовувати,
мало бажати – потрібно й робити»**

Й. Гете

XXI століття часто називають епохою змін, інновацій, інтелекту, глобалізації, яка вимагає оволодіти ключовими компетентностями в інтелектуальній, громадянській, правовій, комунікаційній, інформаційних сферах, змінює суму знань необхідних сучасній людині та способи вивчення нового, докорінно змінює політику в галузі науки і освіти, формує багатонаціональні, надпредметні, базові компетентності.

Суспільство XXI ст. – це суспільство глобальної компетентності, основою якої є інформація та інформаційні технології.

Проте у давні часи люди не вміли пояснити явища природи, а тим більше звязки між ними. Вони не могли зрозуміти, як виникає легкий і сильний вітер, чому гримить грім і блискає блискавка, чому на морі іноді здіймаються велетенські хвилі а земля здригається землетрусами, чому ростуть і в`януть рослини. Щоб пояснити подібні явища люди придумували різних богів. Матір`ю всіх богів, яка народила небо, море і гори стародавні греки вважали богиню Землі – Гею.

Саме тому давньогрецький вчений Ератосфен ще у III ст. до нашої ери приступаючи до вивчення Землі, назвав своє заняття – географія. В цьому слові він з`єднав ім`я богині Землі зі словом «графо» – пишу.

Отже, слово «географія» можна перекласти «землеопис». З того часу вивчення Землі або її частин стали називати географією. Тому географію називають наукою стародавньою, оскільки виникла вона 2500 років тому.